

S U O M E N
O R T O D O K S I N E N K I R K O L L I S H A L L I T U S

Kuopio 4.11.2003

Dnro: 090/06/2003

Viite: lausuntopyyntönnö 21.7.2003 dnro OM
32/41/2002

Asia: lausunto

OIKEUSMINISTERIÖ
6. 11. 2003
del 12. 11. 2002
OM028-00/2002

Oikeusministeriölle

Oikeusministeriö on pyytänyt 21.7.2003 päivätyllä kirjeellään Suomen ortodoksiselta kirkollishallitukselta lausunnon oikeusministeriön asettaman työryhmän osamietinnöstä "Ihmiskauppa, paritus ja prostituutio". Kirkollishallitus esittää lausuntonaan kunnioittaen seuraavaa:

Prostituutio on lisääntynyt Suomessa viime vuosina ja muuttunut yhä ammattimaisemmaksi. Prostituution taustalla on usein järjestelmällinen rikollisuus. Prostituutioon liittyy usein paritus ja vaara ihmiskaupan yleistymisestä. Prostituutio, paritus ja ihmiskauppa tuovat mukanaan myös muuta rikollisuutta. Kirkollishallitus pitää hyvänä, että kyseisten yhteiskunnallisten ongelmien, ihmiskaupan, parituksen ja prostituution torjuminen on otettu esille myös lainsäädäntövalmisteluna. Esityksen tavoitteena on rikoslain muuttaminen niin, että muutoksilla parannettaisiin mahdollisuuksia torjua ihmiskauppaa, paritusta ja prostituutiota. Kirkollishallitus kannattaa tätä tavoitetta.

Työryhmän osamietinnössä ehdotetaan rikoslakia muutettavaksi siten, että rikoslakiin liitettäisiin uusi seksuaalipalveluiden ostamista koskeva rangaistussäännös ja seksuaalipalveluiden ostamista alle 18-vuotiailta koskevaa enimmäisrangaistusta korotetaan. Prostituutioon rinnastettaisiin alle 18-vuotiaiden osallistuminen pornografisiin esityksiin. Laissa nimenomaisesti todettaisiin, että prostituution markkinointia prostituoitujen yhteystietoja välittämällä tai muulla tavalla on pidettävä parituksena. Lakiin lisättäisiin uusi rangaistussäännös törkeästä parituksesta sekä uudet rangaistussäännökset koskien ihmiskauppaa ja törkeää paritusta. Oikeushenkilön rangaistavuus ehdotetaan koskemaan paritusta, ihmiskauppaa ja törkeää ihmiskauppaa. Suomen lakia ehdotetaan sovellettavaksi tekopaikan laista riippumatta ihmiskauppaan ja törkeään ihmiskauppaan. Pakkokeinolakia muutettaisiin niin, että telekuuntelu olisi mahdollista, jos kysymyksessä on ihmiskauppa tai törkeä ihmiskauppa taikka eräin edellytyksin törkeä paritus. Seksuaalipalvelujen myyntiä ei esitetä kriminalisoitavaksi.

Ortodoksinen kirkko suhtautuu kielteisesti ihmiskauppaan, paritukseen ja prostituutioon pitäen niitä ihmisarvoa ja yksilön koskemattomuutta loukkaavina vakavina yhteiskunnallisina ja eettisinä ongelmina.

Ortodoksinen kirkko pitää miehen ja naisen välistä sakramentaalista avioliittoa seksuaalisuhteen perusmallina. Seksuaalisuhteen pitäisi perustua rakkauteen, keskinäiseen luottamukseen ja toistensa kunnioittamiseen. Tämä ei toteudu ostetussa seksuaalisuhteessa.

Ihmiskauppa, paritus ja prostituutio ovat vastoin ortodoksisen kirkon näkemystä. Niiden torjumisessa kirkko haluaa olla mukana.

Kirkollishallitus pitää erittäin tärkeänä esityksen osamietinnössä olevaa mainintaa, että ehdotetut uudet säännökset edellyttävät myös sosiaali- ja terveystalvelujen kehittämistä ja lisäämistä prostituoitujen auttamiseksi ja tukemiseksi pois prostituutiosta. Kirkollishallitus kannattaa myös muita prostituoituja ja ihmiskaupan uhreja tukevaa toimintaa.

Kirkollishallitus pitää työryhmän osamietinnön esityksiä tarpeellisina ja kannattaa kaikkia esitettyjä ehdotuksia perusteluineen, lukuun ottamatta seksipalveluiden ostamista.

Seksuaalipalveluiden ostaminen ja eriävä mielipide 1

Nykyisen lain mukaan prostituutio tai seksuaalipalveluiden ostaminen ei ole Suomessa rangaistavaa lukuun ottamatta 1.10.2003 voimaan tulleeseen järjestyslakiin sisältyvää julkisella paikalla tapahtuvan seksuaalipalveluiden ostamisen ja maksullisen seksuaalipalvelun tarjoamisen kieltoa sekä seksuaalipalveluiden ostamista alle 18-vuotiailta. Ruotsissa seksuaalipalveluiden ostaminen on kriminalisoitu (1998:408).

Toimikunta on osamietinnössään arvioinut seksuaalipalveluiden ostamisen kriminalisoinnin hyötyjä ja haittoja.

Toimikunta on todennut, että seksuaalipalveluiden ostamisen kriminalisoinnilla pyritään vähentämään seksuaalipalvelujen kysyntää ja tämän kautta vaikuttamaan ihmiskauppa- ja paritusrikollisuutta vähentävästi. Lisäksi seksuaalipalveluiden ostamisen kriminalisoinnilla pyritään suojaamaan oikeushyviä kuten ihmisen sekä fyysistä että psyykkistä koskemattomuutta, seksuaalista itsemääräämisoikeutta sekä edistämään sosiaalista tasa-arvoa ja sukupuolten välistä tasa-arvoa sekä turvaamaan yleistä järjestystä.

Toimikunta on tuonut esille myös seksuaalipalveluiden ostamisen kriminalisointiin liittyviä mahdollisia haittavaikutuksia. Kriminalisointi voisi lisätä parittajan valtaa, koska prostituutiota jouduttaisiin harjoittamaan salassa. Kriminalisointi saattaisi myös vaikeuttaa ihmiskauppa- ja paritusrikosten selvittämistä, koska seksuaalipalvelujen ostajat eivät olisi halukkaita tai he eivät olisi velvollisia paljastamaan tietojaan heidän toimintansa rangaistavuuden vuoksi. Lisäksi ihmisen seksuaalielämä kuuluu hänen perus- ja ihmisoikeuksiinsa, johon puuttumiselle on oltava erityisen painavat syyt.

Toimikunta on loppupäätelmässään katsonut, että kriminalisoinnille on olemassa erityisen painavia syitä, ainakin seksuaalipalvelujen kysynnän vähentäminen, ihmiskaupaan ja paritusrikollisuuteen vaikuttaminen sekä heikommassa asemassa olevan, prostituoidun, suojeleminen.

Toimikunnan enemmistö on päättänyt seksuaalipalvelujen ostamisen kriminalisointiin.

Kirkollishallitus suhtautuu seksuaalipalveluiden ostamisen kriminalisointiin kuitenkin kielteisesti. Kirkollishallituksen käsityksen mukaan kriminalisoinnilla ei voida edistää hyvää ja eettisesti arvokasta elämää. Kirkollishallituksen käsityksen mukaan inhimillisessä elämässä on olemassa toimintoja ja tekoja, joita ei voida moraalisesti hyväksyä ja joita voidaan pitää jopa vahingollisina, mutta joiden aiheuttamia ongelmia ei kuitenkaan voida ratkaista tekojen kriminalisoinnilla.

Kirkollishallitus on yhtä mieltä toimikunnan enemmistön kanssa siitä, että kriminalisoinnin tavoitteita voidaan pitää periaatteellisesti oikeina ja että osamietinnössä mainittuja oikeushyviä, niin kuin ihmisarvoa, fyysisistä ja psyykkistä koskemattomuutta ja sosiaalista sekä sukupuolten välistä tasa-arvoa, on suojeltava. Kirkollishallituksen kantaan vaikuttaa erityisesti se, että kysymyksessä on aikaisemmin kriminalisoimattoman toiminnan kriminalisointi. Tältä osin kirkollishallitus viittaa myös toimikunnan vähemmistön eriävässä mielipiteessä 1 esittämään lausumaan, jonka mukaan ”Kriminalisointihankkeeseen ei tule käsityksemme mukaan yleisemminkään ryhtyä, kun kriminalisoinnin tarve ei ole ilmeinen ja kun kriminalisointiin liittyy selviä haittoja”.

Esitettyyn lakipakettiin ja 1.10.2003 voimaan tulleeseen järjestyslakiin sisältyy jo muita toimenpiteitä, jotka edesauttavat ihmiskaupan, parituksen ja prostituution torjumista. Edellä esitettyyn viitaten kirkollishallitus yhtyy eriävään mielipiteeseen 1 ja viittaa myös siinä esitettyihin perusteluihin.

Eriävän mielipiteen 1 jättäneet toimikunnan jäsenet ovat lisäksi ehdottaneet, että mikäli seksuaalipalvelujen ostamisen kriminalisointi olisi tarpeen, se tulisi rajata tilanteisiin, joissa seksuaalipalveluiden myyjä on ihmiskaupan kohde tai parituksen uhri. Eriävässä mielipiteessä esitetyt perustelut ovat sinänsä hyväksyttäviä. Kirkollishallitus katsoo kuitenkin, että kyseinen kriminalisointi jakaisi seksuaalipalveluiden myyjät ja ostajat kahteen luokkaan ja että epäiltyjen rikosten tutkiminen aiheuttaa hankalia näyttö- ja tulkintavaikkeitakin mm. rikoksesta epäillyn subjektiivisen syyllisyyden osalta. Näinollen kirkollishallitus ei yhdy tähän eriävän mielipiteen 1 kohdan toissijaiseen esitykseen.

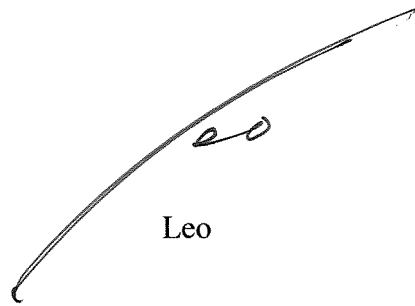
Seksuaalipalveluiden myyminen ja eriävä mielipide 2

Osamietinnössä ei ole ehdotettu seksuaalipalvelujen myymisen kriminalisointia lähinnä siitä syystä, että prostituoitu on useimmiten alistettu ja heikompi osapuoli ja rangaistus lisäisi vielä hänen kärsimyksiään.

Eriävässä mielipiteessä 2 toimikunnan kaksi jäsentä esittää, että mikäli seksuaalipalveluiden ostaminen kriminalisoidaan, tulisi kriminalisoida sekä ostaminen että myyminen, mikäli prostituutioilmiöstä haluttaisiin päästä tehokkaammin, laajemmin ja oikeudenmukaisemmin eroon.

Kirkollishallitus yhtyy tähän eriävään mielipiteeseen 2 ja sen perusteluihin. Jos ihmiskauppaa, paritusta ja prostituutiota halutaan vähentää seksuaalipalveluiden kriminalisoinnilla, tulisi tällöin kriminalisoida sekä ostaminen että myyminen. Myös uudessa järjestyslaissa seksuaalipalveluiden tarjoaminen yleisellä paikalla on rangaistavaa.

Karjalan ja koko Suomen arkkipiispa

Leo

Lainoppinut kirkkoneuvos

Paavo Perola